

ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนวัดโคกนอน
สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

นางสาวอุษารัตน์ อัครจักร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 108 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอแกน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบ จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ สถานภาพส่วนบุคคล และเนื้อหาการทำวิจัย แบบสอบถามทัศนคติของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรม“ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้”ของโรงเรียน และข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด ทั้งหมด 4 ด้าน ด้านละ 12 ข้อ รวม 48 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน โดยการวัดทัศนคติตามมาตรวัดแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีอายุในระหว่าง 12 – 13 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่ อายุ 14 – 15 และ 10 – 11 ปี ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ รองลงมาได้แก่ ด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ด้านการจัดกิจกรรมตรงตามความต้องการของนักเรียนมากเพียงใด และด้านสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการเปรียบเทียบ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ พบว่า ด้านสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยนักเรียนที่มีอายุ 12 – 13 ปี สามารถสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีอายุ 14 – 15 ปี

คำสำคัญ : กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ
กรุงเทพมหานคร

บทนำ

จากวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก การพัฒนาคนซึ่งหมายถึงการพัฒนาคุณภาพ และสมรรถนะของคนที่ให้มีพื้นฐานในการคิด เรียนรู้และทักษะในการจัดการและดำรงชีวิตสามารถเผชิญกับ ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้จึงมี เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้ พื้นฐานที่จำเป็นมีสมรรถนะความรู้ ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายการลด เวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Moderate Class More Knowledge โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ "การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" เป็นแนวทาง ดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อต้องการจะตอบโจทยว่า โรงเรียน จะทำอย่างไรให้เด็กมีความสุขในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของนายกรัฐมนตรีที่ ต้องการให้พิจารณาเรื่องเวลาเรียนของเด็กในปัจจุบันด้วย โดยแต่เดิมเด็กจะต้องเลิกเรียนเวลา 16.00 น. ก็จะ เปลี่ยนเป็นเลิกเรียนในชั้นเรียนเวลา 14.00 น. เพื่อนำเวลา 2 ชั่วโมงนั้น ไปจัดกิจกรรมเพิ่มเติมความรู้ให้ แก่เด็ก โรงเรียนต้องบริหารจัดการเวลาเรียนโดยกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน และโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษา ให้นักเรียนได้ใช้เวลาเรียนรู้รายวิชา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม และมีเวลาในการ ทำกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้มากขึ้น แล้วนำไปจัดตารางเวลาเรียนให้มีความยืดหยุ่น เพียงพอ ต่อเนื่อง และเชื่อมโยงตลอดแนวแต่ละช่วงชั้น ดังนั้น โรงเรียนวัดโคกอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ ได้ เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยปรับโครงสร้างการจัดการเรียนการสอนให้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและทำกิจกรรมร่วมกันทุกคนในชั่วโมงสุดท้ายของทุกวัน จันทร์ – ศุกร์ นักเรียนได้ เลือกรียนตามความถนัดและความสนใจของตนเอง เพื่อให้ นักเรียนเกิดสมรรถนะเพิ่มพูนทักษะชีวิต สอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการจะผลิตกำลังสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้น ทำให้นักเรียน มีกระบวนการได้เรียนรู้ตัวเอง ซึ่งทุกกิจกรรมตอบ โจทย์ สมอง (Head) หัวใจ (Heart) และ มือ (Hand) สุขภาพ (Health) ตามแต่ละช่วงวัยของผู้เรียนทั้งสิ้น ให้การขับเคลื่อนแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลา-เรียน เพิ่มเวลารู้” สู่อการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ คุรปรับเปลียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อศึกษาความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้และนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัด กิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยจำแนกตามเพศ และอายุ

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอแกน จำนวน 108 คน ตัวแปรที่ใช้ศึกษา คือ เพศ และอายุ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอนสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of congruence (IOC) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.857 แบบสอบถามรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ สถานภาพส่วนบุคคล และทัศนคติของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรม“ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน และข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิดเกณฑ์การให้คะแนน โดยการวัดทัศนคติตามมาตรวัดแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 5 4 3 2 และ 1 จำนวน 48 ข้อ จากนั้นกำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าของคะแนนดังนี้ 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วย/เหมาะสมมากที่สุด 3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วย/เหมาะสม มาก 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วย/เหมาะสม ปานกลาง 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วย/เหมาะสม น้อย 1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วย/เหมาะสม น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ จำแนกตามเพศโดยใช้ t – test (Independent Sample T-test)

4. เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ จำแนกตามอายุ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

5. กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้ว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีอายุในระหว่าง 12 – 13 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่ อายุ 14 – 15 และ 10 – 11

2. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กลุ่มตัวอย่าง 108 คน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ รองลงมา ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ด้านการจัดกิจกรรมตรงตามความต้องการของนักเรียนมากเพียงใด และด้านสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบ ทัศนคติของนักเรียนที่มีที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยด้านสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่านักเรียนที่มีอายุ 12 – 13 ปี สามารถสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีอายุ 14 – 15 ปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ด้านการจัดกิจกรรมตรงตามความต้องการของนักเรียนมากเพียงใด และอันดับสุดท้ายคือ ด้านสร้างเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก กิจกรรมลดเวลาเรียน

เพิ่มเวลาจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จากประสบการณ์ตรง มีการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนได้ลงมือทำตามความสามารถของตนเอง กล่าวคือกล้าแสดงออกมากขึ้น นักเรียนต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาทิเช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นที่ปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ และนักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นทีมหรือจากกลุ่มเพื่อนมากขึ้นทำให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นางสิริพร ปาณวงษ์ (2559-2560 , หน้า 89-91) ศึกษาเกี่ยวกับ “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลา” โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมเป็นทางเลือก สนองตอบความสนใจความถนัดของผู้เรียนอย่างหลากหลาย เรียนรู้หลักการสร้างความรู้ผ่านกระบวนการและกิจกรรม (Process and Content) ลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น อิสระ และปลอดภัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ สุธาพจน์ และธีระดา ภิญ โย (2558 , หน้า 237) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลา” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลา” มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวก จัดสภาพแวดล้อม และมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพียงพอต่อความต้องการ จัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ตรงตามเนื้อหา เหมาะสมกับนักเรียนและบริบทของโรงเรียน และวัดผล ประเมินผลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้เรียนเพียงใด โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลา” มาสู่การปฏิบัติในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพโดยนักเรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ได้ลงมือทำตามความสามารถของตนเองฝึกการแก้ปัญหา กล้าคิดกล้าแสดงออก มีภาวะผู้นำสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความสุขในการเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลายที่โรงเรียนจัดให้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ทักษะเป็นสมรรถนะสำคัญ ที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความรู้ตื้นลึกคิด ให้รู้จักสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล รู้จักจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ป้องกันตัวเองในภาวะคับขันและจัดการกับชีวิตอย่างมี

ประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายเผด็จ สุพันธนาการ (2558) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการสร้างความตระหนักรู้ในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำสนธิวิทยา โดยใช้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน – เพิ่มเวลารู้ (4H) หลังจากผ่านการจัดกิจกรรมตามรูปแบบดังกล่าว พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน – เพิ่มเวลารู้ (4H) เท่ากับ 4.60 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายชัยภัทร วทัญญู (2558) ศึกษาเกี่ยวกับ ผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลบ้านหมอ (พัฒนารายบุรี) โดยใช้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เรื่อง ทำกินได้ ทำขายดี พบว่า การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในแต่ละขั้นตอนของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทักษะกระบวนการกลุ่ม เป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ และปรับปรุงตนเอง

โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงได้ลงมือทำตามความสามารถของตนเอง เลือกเรียนตามความต้องการ ฝึกการแก้ปัญหา กล้าคิดกล้าแสดงออก มีภาวะผู้นำสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น

ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมตรงตามความต้องการของนักเรียนมากเพียงใด โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่า รูปแบบกิจกรรมตอบสนองความต้องการของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดแสดงความคิดเห็นเกิดความกระตือรือร้นและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มากกว่าการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัดและการท่องจำสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริงเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) กิจกรรมที่จะสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตต้องเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ซึ่งลักษณะของกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพในการสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน กิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมค้นพบความรู้หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันได้ลงมือกระทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ ได้ประยุกต์ใช้ความรู้การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินทร์ธาร โคตรสิงห์ (2557 ,หน้า 50) ศึกษาเกี่ยวกับ “การพัฒนาแบบการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับพัฒนาทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้เลือกสิ่งที่ยากเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนและกระบวนการ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดที่หลากหลายทั้งการคิดเดี่ยว คิดคู่และคิดเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นตลอดเวลา ได้เรียนรู้

กระบวนการกลุ่มซึ่งในแต่ละกลุ่มนั้นจะประกอบด้วยผู้เรียนที่ละความสามารถ จึงทำให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสนุกและมีความสุข

สื่อต่างๆ นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และลงมือปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์(Constructivist) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น กล่าวคือ

1. นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนแต่ละคนสร้างความรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันรวมทั้งอาจแตกต่างกับแนวทางของผู้สอน
2. ประสบการณ์เดิมของนักเรียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการสร้างความรู้ใหม่และนักเรียนแต่ละคน มีความรู้และประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน
3. การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมีประสบการณ์ตรง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันของผู้เรียนมีส่วนช่วยในการสร้างความรู้ใหม่
4. ครูมีบทบาทในการจัดบริบทการเรียนรู้ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ กระตุ้นสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการสร้างความรู้ และให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

โดยภาพรวมกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่โรงเรียนจัดให้สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดแสดงความคิดเห็น และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากกว่าการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัด ผู้เรียนสนุกและมีความสุขและการค้นพบความรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

ด้านที่ 3 สร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียน โดยภาพรวมและรายชื่อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่า กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร ด้านการแก้ปัญหา ด้านการใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล มีจิตสร้างสรรควางแผนการทำงานได้อย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจความรู้สึก และแนวคิดของตนอย่างเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) คุณลักษณะที่เด็กทุกคนมีและใช้ได้เหมาะสม เพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตาม เป้าหมาย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทางสังคมลักษณะ นิัยส่วนตัว ตลอดจนรูปแบบความคิดและวิธีการคิด ความรู้สึกและการกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ ไตรรัตนานนท์ (2557, บทความ) ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยโครงการ พบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยโครงการ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ทักษะชีวิตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร แสดงว่าการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยโครงการส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ทักษะชีวิตสูงขึ้น โดยทักษะชีวิต

ด้านการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ ได้ค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกันทั้งนี้ เป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมด้วย
โครงการเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากปัญหาที่พบ โดยการใช้ปฏิบัติ ทำให้สามารถสร้างองค์
ความรู้ได้ด้วยตนเองซึ่งกระบวนการทำโครงการช่วยให้นักเรียนแสวงหา ค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการ
แก้ปัญหาทักษะชีวิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รมณภัทร กตตน์วงศ์กร (2557 ,หน้า 90 - 91) ศึกษา
เกี่ยวกับ “การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก(โกลด
ประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และการ
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ
และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ
การคิด การตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ โครงการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของนักเรียน การจัดกิจกรรมวันเด็ก กีฬาสี กิจกรรมลด
เวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถสำรวจหรือสังเกตความคิด ความรู้สึก และการ
กระทำของตนเอง

โดยภาพรวมกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียน
สามารถพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร ด้านการแก้ปัญหา ด้านการใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ 8
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล พัฒนาบุคลิกภาพและนิสัยส่วนตัวรับฟังความ
คิดเห็นของผู้อื่น

ด้านที่ 4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ โดยภาพรวมและรายชื่อ
ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด แสดงว่า กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิด
วิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นหาศักยภาพและความชอบ
ของตนเองเพราะมีความเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง กิจกรรม
ดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการทั้งปฏิบัติด้วยตนเอง
หรือปฏิบัติเป็นกลุ่ม เป็นทีม โดยการปฏิบัติกิจกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะนักเรียนห้องเดียวกัน หรือ
ระดับชั้นเดียวกัน สามารถศึกษาหรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการปรับตัว การ
ช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัย โดยเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคม ให้นักเรียนได้
เรียนรู้จะยิ่งช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับเด็กไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติพร คัดงาม
(2554 ,หน้า 20 - 22) ศึกษาเกี่ยวกับ ความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปีการศึกษา 2554 พบว่า
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่าง
สร้างสรรค์ ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มี
ความสามารถการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นักเรียนมี
ความสามารถอยู่ในระดับสูง นักเรียน สามารถเลือกหัวข้อ เรื่องหรือปัญหาที่จะศึกษา วางแผนและลงมือ

ปฏิบัติโครงการสามารถนำเสนอผลงานและเขียนรายงานได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูให้ความรู้กำกับติดตาม และให้คำปรึกษาตลอดขั้นตอนการทำโครงการ แล้วนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีการวางแผนในการศึกษา ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้จนได้ข้อสรุปที่เป็นคำตอบในเรื่องนั้นๆ นอกจากนี้จะได้คำตอบสำหรับประเด็นปัญหาที่ตนเองสนใจจากการทำโครงการแล้ว นักเรียนยังสามารถช่วยกันคิด ตัดสินใจและแก้ปัญหาที่พบระหว่างการทำกิจกรรมได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้และทักษะชีวิตให้กับตนเองได้จากการปฏิบัติจริง

โดยภาพรวมประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ นักเรียนตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเองเพราะมีความเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง

2. จากผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีต่อทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ จำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันเพราะ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยจึงทำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมนอกห้องเรียน ในกลุ่มสาระที่เหลือแบบบูรณาการและกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนลดความเครียด และเสริมสร้างทักษะทุกด้าน คือด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมตามที่นักเรียนสนใจ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้กับทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ เข้าด้วยกัน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ สุชาพจน์ และธีระดา ภิญโญ (2558) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า นักเรียนหญิง และนักเรียนชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ รณภัทธ กตตันวงศ์กร (2557) ศึกษาเกี่ยวกับ “การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก(โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนหญิง และนักเรียนชายสามารถพัฒนาทักษะชีวิตได้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนวัดโคกอนสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพราะด้วยความจำกัดของเวลาเรียนรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก

สะดวก จัดสภาพแวดล้อม และมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพียงพอต่อความต้องการ จัดการเรียนการสอนด้วย กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ตรงตามเนื้อหา เหมาะสมกับนักเรียนและบริบทของโรงเรียน แต่ด้วยอายุของนักเรียนแต่ละช่วงชั้นมีสมาธิและความสนใจในกิจกรรมมีโรงเรียนจัดให้แตกต่างกันในด้าน สร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนักเรียนที่มีอายุ 12 – 13 ปี สร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีอายุ 14 – 15 ปี ส่วนนักเรียนที่มีทัศนคติในด้านอื่นๆไม่พบความแตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปีการศึกษา 2554 เมื่อจำแนกราย ด้าน พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้เรียนเพียงใดหลังการเรียนรู้จาก การจัดกิจกรรมด้วยโครงการ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตสูงขึ้น ในด้านทักษะการตัดสินใจและ ทักษะการแก้ปัญหา ดังนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูนำวิธีการจัดกิจกรรมด้วยโครงการไปใช้ในการ พัฒนาทักษะชีวิตโดยบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและระดับชั้นอื่นๆ

1.2 นักเรียนมีผลในด้านสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียนต่ำกว่าทักษะด้านอื่น ดังนั้นครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมในชั้นของการสร้างความตระหนักและความสนใจโดยการยกตัวอย่าง สถานการณ์จริง การตั้งคำถามการเสนอความคิดเห็น และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาด้านการสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

2.1 กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สามารถพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนได้ทั้งยังเป็นการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นควรมีการวิจัยในเนื้อหาและระดับชั้นอื่นด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาในกลุ่มนักเรียนระดับช่วงชั้นอื่นๆหรือต่างช่วงชั้นกันเพื่อศึกษาแนวโน้ม พัฒนาความสามารถใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร. (2544). เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ “โครงการ”. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.

จุฑามาศ สุราพจน์ และธีระดา ภิญโญ. (2558). แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลา เรียนเพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ชวลีพร ดัดงาม. (2554). ความสามารถที่ใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปีการศึกษา 2554.
กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม.

ชัยภัทร วทัญญู. (2558). ผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลบ้าน
หมอ (พัฒนราษฎร์) โดยใช้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เรื่อง ทากินได้ ทาขายดี. สระบุรีเขต
1: โรงเรียนอนุบาลบ้านหมอ (พัฒนราษฎร์).

เผด็จ สุพันจนการ. (2558). การพัฒนาการสร้างความรู้ในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนลำสนธิวิทยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา

มนัสนันท์ รอดเชื้อจีน; และสิริพนธ์ สุวรรณมรรคา. (2554, มกราคม – มิถุนายน). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะ
ชีวิตในบริบทของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์ วิจัย. 2(2).

รมณภัทร กตตน์วงศ์กร. (2557). การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบางจาก(โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์
ศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศิขรินทร์ธาร โคตรสิงห์. (2557). การพัฒนารูปแบบการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับ
พัฒนาทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

_____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สิริพร ปาณาวงษ์. (2559-2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ “ลด-เวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยใช้โรงเรียน
เป็นฐาน. ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์